

БЪЛГАРИЯ 2030

П11. СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

• 11.1. Насърчаване на заетостта

Подприоритетът има за цел повишаване на икономическата активност и заетостта на населението чрез активиране на икономически неактивни лица, предоставяне на посреднически услуги за намиране на работа, включване на безработни лица, в т.ч. от уязвимите групи (вкл. младежи, които не са в обучение и заетост, продължително безработни лица, безработни лица с увреждания, безработни над 50 г., **маргинализиращи се общности** и др.), в активни мерки на пазара на труда, **увеличаване на дела на заетите с висока квалификация и образование**: обучение, стажуване, чиракуване, заетост, стартиране на самостоятелна стопанска дейност, както и създаване на условия за по-дълъг престой на трудовия пазар на по-възрастните. Предоставяне на посреднически услуги (**няма смисъл от повторения**) за осигуряване на по-висока и качествена заетост на неактивни и безработни лица. Повишаване на квалификацията и уменията на работната сила за постигане на по-добро съответствие с развитието на пазара на труда и потребностите на работодателите.

Ще бъдат предприети основни реформи в системите на образованието и квалификацията, трудовото и осигурително законодателство за по-гъвкав пазар на труда, увеличаване на дела на заетите в сектори с висока добавена стойност, ограничаване на недеklarирания труд и емиграцията, в отговор на глобалните предизвикателства и дигитализация на икономиката.

Индикатори за изпълнение

наименование	източник	текуща стойност	целева стойност ¹	средна стойност в ЕС
NEETs rate 15-29 г., %	НСИ	16.7%. (2019)	15% - неамбициозна цел – как се обосновава ?	12.6 (2019, ЕС27)
Коефициент на заетост 15-64 г., %	НСИ / Евростат	70,1% (2019)	72 %	68.4% (2019, ЕС27)
Коефициент на икономическа активност 15-64 г., %	НСИ / Евростат	73.2% (2019)	75%	76.8% (2019, ЕС27)

¹ Целите са в съответствие с Прогнозите за развитието на пазара на труда в България до 2034 г. <https://www.mlsp.government.bg/uploads/1/lmforecasts-analysis2-bg1.pdf>

Продължителност на трудовия живот, години	НСИ / Евростат	34 г. (2019)	35 г. - неамбициозна цел. Как се обосновава?	35.9 г. (2019, ЕС27)

Области на въздействие

○ 11.1.а Предоставяне на услуги за заетост

Мерките в тази област на въздействие ще бъдат насочени към предоставяне на: посреднически услуги за заетост (според индивидуалните потребности на търсещите работа лица), в т.ч. чрез изнесени работни места, мобилни бюра по труда, трудови борси и работа на терен от ромски медиатори, кей-мениджъри, младежки медиатори и специалисти по активиране. Прилагане модела на административно обслужване на гражданите на принципа „едно гише“ посредством предоставяне на интегрирани услуги в „Центрове за заетост и социално подпомагане“. Укрепване на капацитета на системите на пазара на труда; повишаване на сигурността на заетостта и мобилността (териториална и професионална) на пазара на труда, **интегриране на информационни системи – регистри на трудовите договори, осигурените лица, образователен и квалификационен профил на българските граждани, и решителен напредък на въвеждане на т. нар. Е- Управление в институциите на пазара на труда.**

Съотносими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Цел № 5 Равенство между половете

Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Защо се изключва цел 8?

Оценка на необходим финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет

Европейски структурни фондове

○ 11.1.б Удължаване на активната трудова дейност

Тази област на въздействие цели постигане на по-продължителна трудова дейност след достигане на пенсионна възраст чрез: повишаване на квалификацията на лицата в предпенсионна възраст, вкл. и с обучение в цифрови умения; насърчаване на работодателите за наемане на лица в предпенсионна/пенсионна възраст; насърчаване на работодателите за адаптиране на условията на труд спрямо характеристиките на работата в предприятията, в това число и към по-възрастните работници; **иницииране на основни промени в трудовото и осигурителното законодателство.**

Съотносими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността
Цел № 5 Равенство между половете
Цел № 8 Сигурна работа и икономически растеж
Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Оценка на необходим
финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет,

Европейски структурни фондове

○ 11.1.в **Насърчаване на заетостта за уязвими групи на пазара на труда.**

Мерките в тази област на въздействие ще бъдат насочени към: интегриране на уязвимите групи на пазара на труда чрез включване в заетост (в т.ч. субсидирана); осигуряване на възможности за трайна интеграция на пазара на труда на младежите, които не са включени нито в заетост, нито в образование и обучение, както и на продължително безработни лица и хората с увреждания; предоставяне на равни възможности за трудова реализация на търсещите работа лица. **Ще бъдат инициирани и мерки за интеграция на информационните системи и тяхното използване в институциите на пазара на труда.**

Съотносими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността
Цел № 5 Равенство между половете
Цел № 8 Сигурна работа и икономически растеж
Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Оценка на необходим
финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет,

Европейски структурни фондове

○ 11.1.г **Съответствие между потребностите на бизнеса и уменията на работната сила**

Политиките в тази област на въздействие ще бъдат насочени към осигуряване на възможности за придобиване на квалификация от безработни лица и повишаване на тяхната пригодност за заетост; повишаване на конкурентоспособността на пазара на труда за млади безработни лица без трудов опит чрез обучение за придобиване на квалификация и ключови

компетентности (включително чиракуване, дуално обучение, стажуване); обучение за заети лица в отговор на новите изисквания към знанията и уменията на работната сила и стимулиране на работодателите да повишават квалификацията на работниците си; повишаване на цифровите умения на работната сила. **Ще бъдат предприети необходимите реформи в системите на образованието и квалификацията.**

Съотноситими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Цел № 5 Равенство между половете

Цел № 8 Сигурна работа и икономически растеж

Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Оценка на необходим финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет,

Европейски структурни фондове

• 11.2. Приобщаване на уязвимите групи

Подприоритетът има за цел да създаде предпоставки за насърчаване на социалното включване на уязвимите групи (хора с увреждания, възрастни хора и деца, лица и семейства в неравностойно положение, бездомни лица, **маргинализиращи се общности** и др.), чрез реализирането на мерки в различни сфери на политиката - социално предприемачество, подкрепа на хората с увреждания, социални услуги, предоставяне на материална подкрепа, подобряване на жилищните условия и др. В областта на социалните услуги мерките ще са насочени към повишаване на качеството и разширяване на обхвата на предоставяните социални услуги, въвеждане на интегрирани подходи при предоставянето на социални услуги, както и развитие на интегрирани услуги в съответствие с реформата в областта на социалните услуги.

Индикатори за изпълнение

наименование	източник	текуща стойност	целева стойност	средна стойност в ЕС
Дял на лицата от уязвими групи , ползващи социални услуги в общността спрямо общия брой на потребителите на	АСП, МТСП	72% - защо? (2020 г., м. май)	90% Защо е поставена такава висока цел? Всички, които не са от уязвими групи няма да ползват	Н/П

социални услуги в %			социални услуги?	
Дял от БВП на субектите организациите на социалната и солидарна икономика, %	НСИ	-	3%	Н/П
Обекти с осигурена достъпна среда, средногодишен брой	МТСП, АХУ	61 (юни 2020 г.)	100	Н/П
Коефициент на заетост за лица с трайни увреждания определена степен на загубена трудоспособност² на възраст 15-64 навършени години, %	НСИ	21,9 % (2019 г.)	Целева стойност?	Н/П
Следва да се ползва релевантната терминология!				

Области на въздействие

○ 11.2.а Достъпна среда за живот

Тази област е насочена към осигуряване на достъп на хора с увреждания и/или на хора с функционални ограничения (вследствие на физическа, умствена, интелектуална или сетивна недостатъчност, свързана с възрастта недостатъчност или други причини, свързани с възможностите на техния организъм — трайни или временни), които при взаимодействие с различните пречки стават причина за техния ограничен достъп до физическата среда на живеене (сгради, пътища, транспорт и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително работни места, и др.), до информационни и комуникационни системи и технологии, в т.ч. обозначения и други лесни за четене и разбиране форми, нови технологии и системи, включително

² Съгласно въпросника на НСИ – тези над 50%

интернет, достъп до съоръжения и обекти за спорт, отдих и прекарване на свободното време.

Съотносими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Оценка на необходим
финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет,

Европейски структурни и инвестиционни фондове

o 11.2.6 Дългосрочна грижа

Мерките в тази област на въздействие ще бъдат насочени към продължаване на процеса на деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания и развитие на качествени, достъпни и устойчиви услуги за дългосрочна грижа. - **същевременно може да насърчи социалната изолация. Необходимо е тази политика да се преосмисли цялостно!** Фокус ще бъде поставен върху интегрирания подход на подкрепа и интегрираните услуги, както и върху изпълнението на мерки за предоставяне на услуги в домашна среда и в специализирана среда, мобилни услуги и предоставяне на лична помощ с оглед повишаване на автономността. Усилията ще са насочени и към подобряване на планирането на социалните услуги на национално ниво чрез създаването на Национална карта на социалните услуги, които се финансират от държавния бюджет.

Съотносими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Цел № 5 Равенство между половете

Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Оценка на необходим
финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет,

Европейски структурни фондове

○ 11.2.в Социални услуги за децата и техните семейства

Мерките в тази област на въздействие ще са насочени към продължаване и финализиране на процеса на деинституционализация на грижата за деца, като ще бъде поставен фокус върху ранното детско развитие и ранната интервенция, превенцията и реинтеграцията, реализирането на мерки за превенция на възпроизвеждането на институционалния модел на грижа и повишаване на качеството и ефективността на мрежата от социални услуги за подкрепа на децата и техните семейства, както и на интегрираното предоставяне на подкрепа и интегрирани междусекторни услуги. От съществено значение е и подобряването на планирането на услугите чрез Националната карта на социалните услуги. **Ще бъде инициран пакет от законодателни мерки за защита и укрепване на семейството.** (БГ е на едно първи места в ЕС по съжителство без брак и деца родени извън брак. За справка - НПР 2030 на Чехия)

Съотноситими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Цел № 5 Равенство между половете

Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Оценка на необходим финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет,

Европейски структурни фондове

○ 11.2.г Подпомагане на семействата с деца

Тази област на въздействие ще бъде насочена към подкрепа на семействата с деца със семейни помощи за деца, като основна цел на тази подкрепа е отглеждането на децата в семейна среда, включително и чрез интегриране на семейните помощи с останалите мерки за подкрепа на семейството.

Необходима е ясно дефинирана и ефективно приложена политика за защита и укрепване на семейството. На водещо място в ЕС сме по липса на сключени бракове и деца, родени извън брак.

11.2.в и 11.2.г следва да бъдат обединени.

Съотноситими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Оценка на необходим финансов ресурс

Източници на финансиране

○ 11.2.д Социално предприемачество и Корпоративна социална отговорност

Текстът по-долу не съответства на заглавието !?

Политиките в тази област на въздействие целят: (1) подготовка на лица от уязвимите групи за приобщаване към пазара на труда и социално включване, излизане от състояние на продължителна безработица и прекратяване на зависимостта им от отпускани от държавата помощи.

(2) Чрез механизми на добро взаимодействие и договаряне с бизнеса и социалните партньори, насърчаване на фирмите за развитие и прилагане на програми за корпоративна социална отговорност, включително и за взаимодействие и сътрудничество със субектите на социалната и солидарна икономика, както и организиране на производствен процес, позволяващ наемането на лица от уязвими групи, задържането им в заетост и удължаване на трудовия им живот.

Съотносими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Цел № 5 Равенство между половете

Цел № 8 Сигурна работа и икономически растеж

Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Оценка на необходим финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет,

Европейски структурни фондове

• 11.3.Ограничаване на бедността

Подприоритетът има за цел да обхване пасивните мерки за смекчаване и преодоляване на различните последствия от бедността и социалното изключване, включително намаляване на дела на лицата, живеещи в тежки материални лишения; подобряване на жилищните условия; подпомагане на най-нуждаещите се лица и семейства чрез социални трансфери и помощи.

Индикатори за изпълнение

наименование	източник	текуща стойност	целева стойност	средна стойност в ЕС

Домакинства с материални лишения, % <i>(процент от домакинствата с ограничения поне в четири от девет показателя за материални лишения)</i>	НСИ, Евростат годишно	20.9 (2018)	Достигане на средното ниво в ЕС Свръх амбициозна цел?	5.9 (2018)
Тежест на разходите за жилища според състоянието на бедност - проучване EU-SILC ³	НСИ / Евростат	17.9 (2018)	Достигане на средното ниво в ЕС	10.3 (2018)
Относителен дял на домакинствата, които нямат нито баня с душ, нито тоалетна вътре в жилището	НСИ / Евростат	8.9 (2018)	Достигане на средното ниво в ЕС	2.0 (2018)
Въздействие на социалните трансфери (без пенсиите) върху намаляването на бедността, %	НСИ/Евростат	23.65 (2019)	Достигане на средното ниво в ЕС	32,8 (2018, ЕС27)
Относителен дял на работещи бедни (за лица във възрастова група 18-64 г.)	НСИ / Евростат	10.1 (2018)	Достигане на средната стойност в ЕС	9.6 (2018)

Области на въздействие

○ 11.3.а Материална подкрепа за лица и семейства в неравностойно положение

Мерките в тази област на въздействие целят осигуряването на материална подкрепа за лицата и семействата в неравностойно положение. Подкрепата

³ % от населението в страната с разходи за жилището, които заемат повече от 40% от разполагаемия доход на домакинството.

ще се осъществява посредством помощи, обезщетения, услуги и др., повишаване на адекватността на таргетираните социални трансфери след обследване на дохода на бенефициентите и прилагане на системен подход, при съобразяване с възможностите на бюджета.

Съотнесими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Цел № 2 Край на глада

Оценка на необходим
финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет,

Европейски структурни фондове

○ 11.3.б Жилищни условия и подкрепа на бездомните

Тази област на въздействие цели да осигури достъп до жилищно настаняване чрез: изграждане на социални/общински жилища, създаване на интегрирани междусекторни услуги за бездомните, включително просещите деца и възрастни; подобряване на материалната база и/или изграждане на нова такава.

Съотнесими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Оценка на необходим
финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет,

Европейски структурни фондове

○ 11.3.в Трудови права, **гъвкава заетост** и минимална работна заплата

Мерките в тази област на въздействие ще бъдат насочени към формиране на механизъм за определяне на минималната работна заплата, гарантиране и

защита на трудовите права на работещите, **промени в трудовото и осигурителното законодателство в отговор на глобалните промени и декарбонизацията и дигитализацията на икономиката** и др.

Съотнесими Цели за устойчиво развитие на ООН

Цел № 1 Изкореняване на бедността

Цел № 5 Равенство между половете

Цел № 8 Сигурна работа и икономически растеж

Цел № 10 Намаляване на неравенствата

Оценка на необходим финансов ресурс

Източници на финансиране

Държавен бюджет